HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

רב פפא אמר. לעולם מלקות ממש ומאי **נעל לוקה לא נעל אינו לוקה דקאמר** כהך דבריית ממון דתניא **חלי ערכו. לפי שניו לערך קונו** כפרשתא[ט] לפי הענין: **גוירה חלי ערכו.** דמשמע חלי ערך שלם שקונה לו לפי שניו: **חלו ערך חליו.** עלי והשומר ערך חליו עלי או ערך רחלי או לבי עלי נותן ערך שלם דהוה ליה מערין אבר שהנשמה תלויה בו וגבי ערכין כתיב (ויקרא כז) בערכך נפשות שהמערין אבר שהנשמה תלויה בו נותן קנסא שנתנה בו תורה: **ויסרו מויסרו ויסרו מכן.** כתיב הכא ויסרו אותו וכתיב גבי סורר ומורה[י] ויסרו מה להלן בין עמו לחוץ כאן בין עמו והיינו ויסרו דהכא מויסרו דהתם וההוא ויסרו דהתם מכן שעמו לגמריה לבן שעמו על ויסרו דהכא והדר יליף בן לחייתין הכא מבן והיה אם בן הכות אבל חיוב קנס בן הכות מה התם מלקות אף הכא מלקות: **ונשמרת מכל דבר רע.** וכל מקום שנאמר השמר פן ואל תיגע אלא לא תעשה[כ]: **לנדרכי פנחס.** בפסקת עבודה זרה: **שלח ירחבר ביום ויבא לידי טומאה בלילה.** דסמיך ליה כי יהיה בך חיב וגו'[ל]: **רך נזה.** וכיון לשון רך לי תהיה: **לא תאחר לעדיס.** המעידים על זוחתה: **שכרן נקרקע.** לרבי יהודה מהו כיון דמרבית גמר בכף או אוכל בעינן דהוו מטלטלין כדכתיב לעניין רבית או דלמא לממון הוא דגמר ג"ש ואפי' מקרקעי: **על נשואין הרחשונים.** כנסה ולא הוציא ע"כ וגרשה והחזירה ואחר כך מוציא שם רע לא מצאתי בתולים לגישואין קחמי: **ולא ניכס.** אין יכס שהוציא שם רע על גישואי אחיו בכלל פרשה זו לטעון טענת בתולים. מיפסיטא ליה בעיא בתריתא: **וינשה מעיקרא יש לה לכתובה מנה.** קסבר כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה יש לה כתובה מנה: **כשרי בתולים.** עדים שיצאו או יכחישו את אלו ויכשירו את כתך לבתולה גמורה: **כשרי בתולי בתי.** עדים המזימין את עדיו: **שלח מציו שחלך הכתוב.** משכבי דשה כתיב (ויקרא יח) שני משכבותיה שוין לכל משפט עריות: **בתולים שם רע חלך.** שאם הביא עדים שנבעלה ברוסתו שלא כדרכה ונמצאו זוחמין אינו נותן מאה סלע דלא מצאתי בתולים במוקס: **אינו חייב עד שיבעול שלא כדרכה ויוציא שם רע בכדרכה.** כלומר כשבעל נאמרו דברים ובעלמא אפילו הכי שלא כדרכה כי היכי דלא תלך בשאר עונשין אחר היאה של זוחה שהוא מוציא לעז עליה ליך שיאמר על היאה כדרכה ולקמן מפרש לה: מיהי

אתיא שימה שימה. נראה דלעלו ג"ש גמורה היא מדבעי בשמוע משוה פרוטה מדאמר בריש מיזהו שך (ב"מ דף פא. ושם) למה לי דכתב רחמנא לעלו בגזל לעלו בכרבית לעלו בחובאה ואם יש רבית בפחות משוה פרוטה הא מיבעיא ליה דאי בכרבית לפחות משוה פרוטה ושך נמי לא ילפינן מיניה דמה לרבית שכן ישנה בפחות משוה פרוטה והא דאמר בערכין (דף לא. ושם) גבי בתי ערי חומה רבית הוא שלא שאם שהפורה התירתו התם חשיב ריבית לפי שעומד בבית בשכר המתנת מעותיו אבל אם אי אפשר לוה שאם שטפה נהר יפרע לו שדה ואפי' לו עבד גפנים טעונות פגין לו בוסר ב"ש דלכולי עלמא בקרקע דמיא לשבועה ולכל דבר שמא כי האי גוונא לא הוי רבית בקרקע:

בשלמא לר"א בן יעקב היינו דכתיב **ופרשו השמלה.** תימה דע"כ בשם עדים שזינתה מיירי דמשום שלא ימצאו על השמלה דם בתולים אין להורגה ש"כ מה תועלת יש בפרישת השמלה דפשיטא שלא מיתכחשי עדים בשביל כך דיש לתלות שהנולף הטה וי"ל דסבר שלא מיחייב שלא אם כן היה פניו לשנות הידוע שמחליף להרחות השמלה שלא בתולים לבית דין ומצא שקרן שהיא מלקה דס:

דברים ששם לה. לא מלמן שמלה לדיק להא מפרש בגבריית דמייתי שמלה כשמלה מדשה שלא ליצנע דקרא נקט ושם לה עלילות דבריס: ומימא

יהודה דתניא רבי יהודה אומר אינו חייב עד שישכור עדים מ"ט דר' יהודה אמר ר' אבהו אתיא שימה שימה כתיב הכא[ז] ושם לה עלילות דברים וכתיב התם[ח] לא תשימון עליו נשך מה להלן ממון אף כאן ממון אמר רב נחמן בר יצחק וכן תני רב יוסף ציידוני בי רבי שמעון בן יוחאי אתיא שימה שימה בעי רבי ירמיה שכרן בקרקע מהו בפחות משוה פרוטה מהו שניהם בפרוטה מהו בעי רב אשי[י] הוציא שם רע על הניסואין הראשונים מהו על נשואי אחיו מהו פשוט מיהא חדא[יא] דתני ר' יונה[יב] את בתי נתתי לאיש הזה[יג] ולא ליבם מאי רבנן ומאי ר' אליעזר בן יעקב דתניא[יד] כיצד הוצאת שם רע בא בבית דין ואמר פלוני לא מצאתי לבתך בתולים אם יש עדים שזינתה תחתיו יש לה כתובה מנה אם יש עדים שזינתה תחתיו יש לה כתובה מנה בת סקילה היא הכי קאמר אם יש עדים שזינתה תחתיו בסקילה זינתה מעיקרא יש לה כתובה מנה נמצא ששם רע אינו שם רע הוא לוקה ונותן מאה סלע בין בעל ובין לא בעל רבי אליעזר בן יעקב אומר לא נאמרו דברים הללו אלא כשבעל בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב היינו דכתיב[יב] ובא אליה ואקרב אליה אלא לרבנן מאי ובא אליה ואקרב אליה בעלילות ואקרב אליה בדברים בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב היינו דכתיב[יא] לא מצאתי לבתך בתולים אלא לרבנן מאי לא מצאתי לבתך בתולים לא מצאתי לבתך כשרי בתולים בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב היינו דכתיב[יא] ואלה בתולי בתי אלא לרבנן מאי ואלה בתולי בתי[יה] ואלה כשרי בתולי בתי בשלמא לר"א בן יעקב היינו דכתיב ופרשו השמלה אלא לרבנן מאי ופרשו השמלה אמר רבי אבהו פרשו מה ששם לה כדתניא ופרשו השמלה[יו] מלמד שבאין עדים של זה ועדים של זה ובוררין את הדבר כשמלה חדשה רבי אליעזר בן יעקב אומר דברים ככתבן שמלה ממש שלח רבי יצחק בר רב יעקב בר גיורי משמיה דרבי יוחנן אע"ג[כ] שלא מצינו בכל התורה כולה שחלק הכתוב בין ביאה כדרכה לביאה שלא כדרכה למכות ולעונשין אבל מוציא שם רע חלק[ל] אינו חייב עד שיבעול שלא כדרכה ויוציא שם רע כדרכה כמאן אי כרבנן אף על גב דלא בעל אי כר' אליעזר בן יעקב

אידי

תורה אור השלם

1. וְעָנְשׁוּ אֹתוֹ מֵאָה כֶּסֶף וְנָתְנוּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָה כִּי הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה לֹא יוּכַל לְשַׁלְּחָהּ כָּל יָמָיו:
דברים כב יט

2. וְלָקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִוא אֶת הָאִישׁ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ:
דברים כב יח

3. כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם:
דברים כא יח

4. וְהָיָה אִם בֶּן הַכּוֹת הָרָשָׁע וְהִפִּילוֹ הַשֹּׁפֵט וְהִכָּהוּ לְפָנָיו כְּדֵי רִשְׁעָתוֹ בְּמִסְפָּר:
דברים כה ב

5. לֹא תַלְוֶה רָכִיל בְּעַמֶּיךָ לֹא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ אֲנִי יְיָ:
ויקרא יט טז

6. כִּי תֵצֵא מַחֲנֶה עַל אֹיְבֶיךָ וְנִשְׁמַרְתָּ מִכֹּל דָּבָר רָע:
דברים כג י

7. וְשַׁמָּה לָהּ עֲלִילַת דְּבָרִים וְהוֹצֵא עָלֶיהָ שֵׁם רָע וְאָמַר אֶת הָאִשָּׁה הַזֹּאת לָקַחְתִּי וָאֶקְרַב אֵלֶיהָ וְלֹא מָצָאתִי לָהּ בְּתוּלִים:
דברים כב יד

8. אִם בָּסֵף תְּלַוֶּה אֶת עַמִּי אֶת הֶעָנִי עִמָּךְ לֹא תִהְיֶה לוֹ כְּנֹשֶׁה לֹא תְשִׂימוּן עָלָיו נֶשֶׁךְ:
שמות כב כד

9. וְאָמַר אֲבִי הַנַּעֲרָ אֶל הַזְּקֵנִים אֶת בִּתִּי נָתַתִּי לָאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה וַיִּשְׂנָאֶהָ:
דברים כב טז

10. כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבָא אֵלֶיהָ וְשִׂנֵאָהּ:
דברים כב יג

11. וְהִנֵּה הוּא שָׂם עִלֵּלוֹת דְּבָרִים לֵאמֹר לֹא מָצָאתִי לְבִתֵּךְ בְּתוּלִים וְאֵלֶּה בְּתוּלֵי בִתִּי וּפָרְשׂוּ הַשִּׂמְלָה לִפְנֵי זִקְנֵי הָעִיר:
דברים כב יז

מוסף רש"י

למדנו יסרו מיסרו. ויסרו דמוציא שם רע מויסרו אותו דבן סורר ומורה, וההוא ויסרו דבן סורר ומורה למדנו מכן דכתיב גביה בן וההוא בן למדנו מכן והיה אם בן הכות הכאוי (סנהדרין עא:). **ונשמרת מכל דבר רע.** ושמיך ליה כי יהיה בך חיב שאר לא יהיה טהור מקרט ליה, ורקו מזכר ליה להשמר שלא יבא לידי כך (ע"ז כ:). **היא.** שם אמת היה, וזוממיה. עדים שהיו מעידים על זוחתה וממלמו זוממין, מקדימין לבית הסקילה. כלומר יכשילו בקבר לפס כי אין להס עם ומשלטה מן המיתה הזוחת (לעיל מה:). **היא וזוממיה סלקא דעתך.** שם אמת היה אין שקר, אלא או היא. שם אמת, או זוממיה. שם שקר (שם). **לזה ולא ליבם.** שם הוליא שם רע על גישואי אחיו, שאין היבם נילון כמוליא שם רע ליענש במלה כפף (לעיל כב.). **ביצד הוצאת שם רע.** ליענש מלה כפף שם שקר ולילקל שם אמת היה, בא לבית דין. זקוק לנזוק נ"ד ומומר כו' (לעיל יא:).

לב א ב מיי' פ"א מהל' ערכין הל' ג ב סמג עשין קכח:

לג ג מיי' פכ"ו מהל' מיסורי ביאה הל' ה כח סמג לאוין קכו טוש"ע אה"ע סי' כג סעיף ג:

לד ד מיי' פכ"ו מהל' סנהדרין הל' ו סמג עשין קמ טוש"ע ח"מ סי' ש"ו סעי' ו:

לה ה מיי' פ"ג מהל' ערכין ומהמים הל' יא טוש"ע יו"ד סי' קצו:

לו ו ז מיי' שם הל' ט:

לז ח ט י מיי' שם הל' ו יב:

לח כ מיי' פ"ל מהל' מיסורי ביאה הל' י טו יז סמג לאוין כ טוש"ע אה"ע סי' כ סעי' ל כהגה"ה:

לט ל מיי' פ"ג מהל' נערה הל' י: